

504
SLAVISTICA

No. 9

JAROSLAV B. RUDNYČKYJ

SLAVISTICA CANADIANA

A. D. MCML

Winnipeg, Man.

1950

This No. of Slavistica has been published with a financial support of Members of the Ukrainian Fraternal Society of Canada in Winnipeg, Man.

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
130 St. George Street, Toronto, Ontario, Canada M5S 1A5

SLAVISTICA

IX

SLAVIC STUDIES IN CANADA

IN 1950
1951

1951

SLAVISTICA

PROCEEDINGS OF THE INSTITUTE OF SLAVISTICS
OF THE UKRAINIAN FREE ACADEMY OF SCIENCES

No. 9

JAROSLAV B. RUDNYC'KYJ

SLAVIC STUDIES IN CANADA
IN 1950

Winnipeg, Man.

1950

SLAVISTICA

ПРАЦІ ІНСТИТУТУ СЛОВ'ЯНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

Ч. 9

ЯРОСЛАВ. Б. РУДНИЦЬКИЙ

СЛАВІСТИКА В КАНАДІ

в 1950 р.

Вінніпег

1950

Цю працю видано з допомогою Членів
Т-ва "Взаїмна Поміч" у Вінніпегу, Ман.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

FOREWORD

Slavic studies, as Prof. J. B. Rudnyckyj has so well perceived, are a very new section in the field of Canadian scholarship. This section came into being almost entirely after the last war and owes its existence primarily to three factors, namely: the increased interest in Slavic problems on the part of Canadian circles, the growth of the Slavic ethnic group in Canada and finally as a result of the war to the influx of new academic forces from Europe.

The growth of interest in European, and particularly Slavic, problems goes hand-in-hand with the realization that Canada has ceased to be an isolated country on the American continent, that she forms an integral part of community of nations of the whole world and for that reason must be interested in and must become familiar with the languages, history and literature of other nations of the world.

A second factor which has stimulated Canadian learned circles to devote more attention to Slavic studies is the great proportion of the population which is of Slavic origin, and which desires to cultivate the traditions of its origin, to learn the tongue of its forefathers and to acquaint its Canadian co-citizens

ПЕРЕДМОВА

Славістичні науки, як їх описує в своєму огляді проф. Яр. Рудницький, це дуже нова ділянка на канадському науковому полі. Вона постала майже в цілості після останньої війни і завдячує своє існування головню трьом обставинам, а саме посиленню зацікавлення канадійських кругів слов'янським питанням, зростом етнічного слов'янського елементу в Канаді та врешті напливом, в наслідок воєнних подій, визначних наукових сил з Європи.

Зріст зацікавлення європейськими, а зокрема слов'янськими проблемами йде в парі із зрозумінням, що Канада перестала бути ізольованою країною на американському континенті, що вона творить інтегральну частину спілки народів цілого світа і тому мусить цікавитися і запізнаватися з мовою, літературою та історією других народів.

Другим чинником, який спонукав канадійські наукові круги присвятити увагу славістичним студіям, це велике число населення слов'янського походження, яке бажає плекати традиції свого походження, вивчати мову батьків та запізнавати своїх канадійських співгромадян з культурни-

with the cultural achievements which it has brought to Canada as its contribution to Canada's cultural treasure.

Slavic studies as characterized by Professor Rudnycky in his paper may be divided in the following manner: in the first place we have the study of Russian language, literature and history as belonging to the largest Slav group in Europe. A knowledge of the Russian language is essential for those who desire to follow a diplomatic career and who are students of the political trends of Europe, as well as for historians, journalists and others. For this reason almost every university which has instituted a Slavic Department has a Russian Division. The Russian language is studied by a considerable number of students of English and French origin. The University of British Columbia, University of Toronto, University of Western Ontario, Queen's University lead in this respect. On the other hand the studies of the Ukrainian language attract for the most part students of Ukrainian origin in the prairie provinces. This is easily understood for the 1941 statistics show that the prairie provinces are the centre of Slav settlements in Canada, and this applies primarily to Ukrainians who, in 1941 formed 12.5% of the population of Manitoba, 9% of Saskatche-

ми надбаннями, які вони привезли до Канади як вклад у спільну канадійську культурну скарбницю. Слов'янські студії в Канаді, як їх представляє проф. Я. Рудницький у своєму огляді можна схарактеризувати так: на першому місці стоїть навчання російської мови, літератури та історії, як найважливішої слов'янської групи в Європі. Знання цієї мови необхідне для тих, що бажають присвятитися дипломатичній кар'єрі, що студіюють політичні напрямки в Європі, для істориків, журналістів та других. Тому, майже кожний університет, який завів славістичний діл, має російський відділ. Російську мову студіює поважне число студентів англійського та французького походження. Університет Бритійської Колумбії, Торонто, Західний (Лондон, Онтаріо), Квінс (Кінгстон, Онтаріо) ведуть перед. Натомість студії української мови притягають найбільше число слухачів українського походження у степових провінціях. Це зовсім зрозуміле, бо як виказує статистика з 1941 року, в степових провінціях скупчена слов'янська спільнота, у першу чергу українці, які в 1941 р. становили 12.5% всього населення Манітоби, 9% Саскачевану і 9%

wan and 9% of Alberta. The students of Ukrainian origin at prairies universities are for the most part Canadian-born, often of the second or third generation.

The centre of Polish studies is found in the East at the Universities of Montreal and Ottawa where a considerable number of Polish scholars and students are located. These for the most part, belong to the recent group of immigrants. For that reason the European element, both among the faculty and the students, predominates.

A new division is gradually being evolved in the field of Slavic studies. This is the study of the history of the Slavic groups in Canada, a review of their cultural and economic contributions to the Canadian treasure. Universities are encouraging graduates who are preparing dissertations for Masters' or Doctors' degrees in the field of Slavistics to choose topics connected with the history of Slav immigration to Canada.

Prof. J. B. Rudnyckyj's paper on Slavistics in Canada in 1950 is a valuable and indispensable source of material for every student of Slavistics in this country. The paper pays particular attention to possibilities of furthering work in Ukrainian studies in Canada and indicates the shortcomings of individual centres of

Алберти. Студенти - українці на цих університетах це переважно канадійські уродженці, часто другої або третьої генерації.

Центр студій польоністики зосереджується на Сході, при університетах в Монреалі та Оттаві, де зупинилося поважне число польських науковців як рівнож студентів - поляків, переважно найновішої імміграції. Тому на тих університетах переважає європейський елемент так у професорському, як і студентському складі.

У загальні славістичні науки починає поступово включатися наймолодша ділянка славістики, історія слов'янських етнічних груп в Канаді, огляд їхнього культурного та економічного вкладу у скарбницю Канади. Університети заохочують абсолютів, які підготовляють магістерські або докторські праці з ділянки славістики, вибирати також теми, які в'яжуться з історією слов'янської імміграції до Канади.

Праця проф. Я. Рудницького на тему Слов'янських Студій в Канаді в 1950 це необхідне і цінне джерело для кожного славіста в Канаді. Праця звертає теж увагу на дальші можливості розвитку україністики в Канаді, вказує на важливі недомагання поодиноких

study such as the lack of libraries, text-books, etc. The Ukrainian Free Academy of Science (UVAN) in publishing Prof. J. B. Rudnycky's paper is enlarging its sphere of activities to a field as rich as it has hitherto been neglected.

Ottawa, September, 1950.

V. J. KAYE - KISILEWSKY *)

центрів, як відсутність бібліотеки, підручників, тощо. Українська Вільна Академія Наук (УВАН), видаючи працю проф. Я. Рудницького поширює свій круг діяння на ділянку дуже багату, але мало ще використану.

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ *)

*) Dr. V. J. Kaye-Kisilewsky is Professor at the University of Ottawa, President of AATSEEL of Canada, President of the Central Canadian Association of Professors and Lecturers of Slavic Studies (ATTSEEL), Member of the International Institute of Political and Social Science (Canadian Section) in Belgium.

*) Д-р В. Ю. Кисілевський — професор Оттавського Університету, президент Американської Асоціації Славистів Канади, голова Центрально-Канадійського Товаришення Професорів Слов'янських Студій, дійсний член Міжнародного Інституту Політичних і Соціальних Наук (Канадійська Секція) в Брукселі

ВСТУПНІ ЗАВВАГИ

Слов'янські студії в Канаді, або т. зв. славістика, наука розмірно молода. Як усюди так і тут вона — частина гуманістики, гуманістичних наук, що — як відомо — на американському терені взагалі, а на канадському зокрема, залишалися століттями позаду впорівень до т. зв. точних природничих і технічних наук, як хемія, медицина, техніка, тощо.

Коли йде про канадійську гуманістику, то тут іще донедавна залишалася влучною характеристика, що її подали проф. В. Кіркконнелл і проф. А. С. П. Вудгавз у книжці "Гуманістичні науки в Канаді" (Humanities in Canada), Оттава, 1947, на 197 стор.:

"Obstacles to advanced study in most cases are four-fold: a lack of trained instructors, a lack of any prospective

Проф. д-р Ватсон Кіркконнелл, президент Акадiйського Університету, д-р гоноріс кавза Українського Вільного Університету, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Т-ва ім. Шевченка, відомий знавець і перекладач слов'янських мов і літератур у Канаді.

jobs on graduation, a lack of student interest, and a lack of library facilities. In the Slavonic field, for example, no University in Canada has any books at all".

З приємністю треба відмітити, що в останніх роках справа дещо змінилася на краще. В рр. 1949 і 1950 ми мали змогу переїхати Канаду "від моря до моря" й відвідати майже всі університетські осередки, де присвячується увагу славістичним студіям. Ми відвідали Ванкувер, Едмонтон, Саскатун, Торонто, Монтреал, Оттаву й Гамільтон і познайомилися безпосередньо з станом славістичних студій у цій країні. Крім цього дня 10 червня 1950 ми мали змогу взяти участь у річному з'їздові Славістів Канади в МакМастерському Університеті в Гамільтоні, де були представники майже всіх славістичних осередків у Канаді. Загальний огляд канадійської славістики, що його читав на з'їзді проф. Б. Е. Шор, секретар Славістичної Асоціації Канади, додав деяких нових даних до наших відомостей, а дискусія з поодинокими представниками славістики в часі з'їзду вможливила збагатити наше обзнайомлення з цією дисципліною новими подробицями.

Маючи безпосередні дані про стан славістичних наук у Канаді в половині цього сторіччя, хочемо поділитися ними з громадянством, раз з уваги на те, що — як це влучно завжди підкреслює президент Манітобського Університету А. Г. С. Джилсон — наука й університет повинен бути завжди в близькому контакті з громадськістю, по-друге щоб на тлі загально-славістичних наук ми, українці, побачили, в якому стані знаходяться українознавчі дисципліни по університетах Канади й попрацювали відповідно над їхнім удосконаленням.

1. НАЙМОЛОДШИЙ СЛАВІСТИЧНИЙ ЦЕНТР У КАНАДІ

(Department of Slavic Studies, University of Manitoba).

Вінніпезький Університет — один із найбільших і найстарших науково-навчальних осередків у центральній Канаді (засн. 1877 року) впровадив славістичні студії щойно в 1949 році. Завдяки заходам і ініціативі президента д-ра А. Г. С. Джилсона, від вересня 1949 року, введено в Манітобському Університеті навчання російської, української й польської мов у новоствореному Департаменті Слов'янських Студій під керуванням проф.

Яр. Рудницького. Покищо розбудовується т. зв. молодший відділ студій (перші два роки) на філософічному факультеті. В пляні є систематична розбудова славістичних студій, що мають охоплювати собою культуру, історію, літературу, економію слов'янських народів у теперішньому й минулому.

Проф. д-р А. Г. С. Джилсон, президент Манітобського Університету в Вінніпезі, промотор славістичних студій у цьому університеті, створив у 1949 році окремий Департамент Слов'янських Студій під керуванням проф. д-ра Ярослава Б. Рудницького.

Всі три слов'янські мови є нарівні кредитовані й признані в університетському куррікулумі. В 1949-50 році найбільш зацікавлення виявлено для української мови, що зовсім природне для терену, на якому знаходиться Вінніпег. На другому місці стояла російська мова, на третьому польська. В загальному число студентів на першому році студій було 23 особи, коли не влічити сюди одного студента з Брендонського Каледжу (з польської мови) та одного післяградуованого кандидата, що здавав українську мову як предмет при магістерському іспиті. Велика розмірно фреквенція була на т. зв. Вечірньому Інституті Манітобського Університету, в якому завдяки прихильній настанові директора проф. М. Джонса, введено по раз перший навчання української й польської мов у додатку до російської. В

загальному числу студентів славістики в Інституті було понад 120, при чому українська мова виказала рекордову кількість відвідувачів — 78 осіб.

Славістика на Манітобському Університеті викликала живе зацікавлення громадянства, передусім українського населення й організацій, що в міру своїх спроможностей із першого дня поспішили в допомогу новоствореному Департаментові Слов'янських Студій. На увагу заслуговують передусім книжкові пожертви, що їх склали такі організації, як Комітет Українців Канади (КУК), Українська Вільна Академія Наук (УВАН), Осередок Української Культури й Освіти (ОУКО), Українське Національне Об'єднання (УНО), Союз Українців Самостійників (СУС), Український Народний Дім (УНД), Книгарня "Калина", Видавництво Івана Тиктора й багато приватних осіб.

Грошові пожертви на розбудову департаменту склали: Український Народний Дім у Вінніпегу (250 дол.), Клуб Українських Професіоналістів і Бизнесменів (500 дол. на стипендію й оплата за українську писальну машину), 141 Відділ Канадійських Ветеранів-Українців (100 дол. на друк підручника).

Перша українська стипендія в Манітобському Університеті для студента, що викажеться найкращим станом студій української мови в висоті 100 дол., уфундована згаданим Клубом Українських Професіоналістів і Бизнесменів, була призначена студ. Гр. Ратуському за рік 1949-50.

До Департаменту Слов'янських Студій напливали постійно журнали й часописи від українських видавців (15 титулів), польських (2 титули), словацьких (2 титули) і хорватських видавців (1 титул) з Канади й Америки, з Аргентини й Європи. Вони служать за основу "Архіву Слов'янської Преси", що його засновано в 1950 році в Департаменті.

Найновіший здобуток на полі славістичних студій у Вінніпегу — введення російської й української мов, як кредитованих предметів у т. зв. Літній Школі Манітобського Університету, що тривав у липні й серпні 1950 року.

На 1950 - 51 акад. рік у Манітобському Університеті передбачено такі виклади із славістики:

1) елементарні курси української, російської й польської мов для тих, що вступають в університет без ніякого знання мов;

2) вступні курси згаданих мов для тих, що мають елементарне знання їх;

3) вищі курси для заавансованих із читанням і інтерпретацією літературних творів української, російської й польської літератури.

Крім цього на Вечірньому Інституті Манітобського Університету передбачається мовні курси української та російської мов, а в доповненні до цього окремий курс історії українського письменства з читанням і аналізом кращих творів Котляревського, Шевченка, Франка, Лесі Українки й ін. До ведення цього курсу заангажований проф. д-р Леонід Білецький, відомий український учений літературознавець.

В загальному треба ствердити, що початкові труднощі славістичних студій в Манітобському Університеті переборено й студії — розуміється в залежності від зацікавлення серед студентства — матимуть повні вигляди на дальший розвиток.

2. СЛАВІСТИКА НАД ПАЦИФІКОМ

(*Slavonic Studies, University of British Columbia*).

Університет Бритійської Колумбії в Ванкувері — один із молодших канадійських університетів. Заснований у 1912 році він розрісся між двома світовими війнами до поважного наукового центру на заході Канади. Своім положенням на т. зв. Пойнт Грейському півострові він незвичайно мальовничий, як узагалі мальовниче й симпатичне саме місто Ванкувер.

Для нас цікаве університетське середовище в Ванкувері, передусім плеканням і розростом славістичних студій. “Департамент Слов’янських Студій” заснований у 1945-46 шк. році, завдяки зрозумінню потреби таких студій у керівних органів університету. Організацію цього департаменту перейняв у свої енергійні руки рухливий професор Джеймс О. Ст. Клер-Собел, що тепер є головою департаменту. Після п’яти років праці, а зокрема зовдяки фінансовій допомозі Рокфелерської

Фундації в 1949 році (коло 100 тисяч доларів), ванкуверський славістичний центр розрісся до **найповажнішого славістичного осередку у Канаді**. В 1949-50 професорський склад департаменту складався вже з 4 професорів, а на 1950-51 заангажовано нових чотири так, що з

Проф. д-р Джеймс Ст. Клер-Собелл, голова Департаменту Славістичних Студій Бритійсько-Колумбійського Університету в Ванкувері, Б. К.

Courtesy: Visual Education Service, U B C.

осінню 1950 року цей склад має 8 професорів. Крім проф. Ст. Клер-Собела, викладають іще славистику такі вчені, як проф. Г. Е. Ронімойс, Дж. Ферел, Ол. В. Вайнман, Т. Галперт Скандерберг, Й. Долар Мантуані, та В. І. Барбашов. З Лондону заангажований як професор-гість директор Школи Слов'янських Студій у Лондонському Університеті, відомий учений-славіст проф. В. Дж. Розе.

Такий великий і різноманітний склад професорів обіцяє широкозакроений обсяг студій. В студіях славистики в Ванкуверському університеті найбільше уваги присвячено російській мові й літературі, як це під цю пору загально в майже всіх університетах Канади й Америки. Після неї йдуть студії польської мови й літератури, староцерковно-слов'янської граматики, та порів-

няльної граматики слов'янських мов. Окремий натиск покладено на вивчення сучасної советської дійсності: советського економічного планування, структури й організації советського життя, тощо. Свіжо-заангажований професор Ронімойс, спеціаліст у питаннях східно-європейської економіки провадить ці курси в 1950-51 році.

На спеціальну увагу заслуговують виклади, що з ними приїхав з Лондону проф. Розе. Перший його курс торкається загально питання "центральної Європи" й ролі в ній слов'янських народів; другий курс заторкує питання німецько-слов'янського конфлікту за 10 сторіч; третій виклад проф. Розе присвячений питанням "націоналізму в Центральній і Східній Європі", де м. ін. передбачається насвітлення і української справи. Української мови й літератури покищо не передбачається, але — треба думати — з розростом дальшим департаменту й цим питанням буде присвячено відповідну увагу. Коли ми в часі наших відвідин проф. Клер-Собела з весною 1949 року питали його про справу україністики, він пояснив цей стан браком зацікавлення цими предметами серед студентства.

Студії славістики в Ванкуверському університеті мають дві цікаві прикмети: перша з них, це можливість вивчати східно-європейську проблематику (зокрема советську) без знання слов'янських мов на основі праць і викладів в англійській мові, при чому навіть існує окремий виклад "слов'янські літератури в перекладі". Друга прикмета й найважливіша — на нашу думку — додатня сторінка ванкуверського осередку — це прекрасна бібліотека славістичної літератури, включно до старих видань в роді "Матеріалів" Срезневського, літографованих курсів Шахматова, безперечно основа для всякої наукової праці.

Ванкуверський університет може бути гордий із своїх здобутків на полі слов'янських студій, зокрема коли взяти до уваги короткий час, у якому розвивався славістичний департамент (1945-50). Не без ваги було в цьому розвитку відповідне фінансове вивінування, як теж велика рухливість і підприємчивість голови департаменту, проф. Ст. Клера-Собела. Канадійська славістика над Пацифіком, звернена головно на вивчення советського "сусіда" по другому березі океану, розро-

стеться з часом до одного з найбільших центрів на західньому побережжі американського континенту, до чого має всі дані. Дотеперішній ріст є для цього найкращою запорукою.

3. АЛБЕРТІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЕДМОНТОНІ

(Department of Modern Languages, University of Alberta).

Коли про американські, чи канадійські міста можна часом висловитися, що вони “ростуть на очах”, то це в повному значенні можна віднести до столиці Алберти — Едмонтону. Це місто дійсно “росте на очах”, зокрема з часу, коли воно стало осередком нафтових бізнесів, головним пунктом в дорозі на Аляску й основною летунською базою між американською північчю та півднем.

“На очах росте” й розвивається й Едмонтонський Університет. В останньому році збудовано величавий бібліотечний дім в університетському середовищі, в пляні є й інші будівлі. Маючи нафтово-бізнесове “запілля”, велике зрозуміння для академічної освіти серед урядових і громадських кіл, “Університет Алберти” є одною з найбільш потенційних високих шкіл Канади.

“Славістика” в Албертійському Університеті обмежена покищо до навчання російської мови. Немає тут якогось окремого “департаменту” славістичних студій, як в інших університетах Заходу, а славістика це один із відділів “Департаменту Модерних Мов” (Department of Modern Languages). Не мале щастя, що цим департаментом керує людина великого формату, визначний знавець модерних мов і сеньйор канадійських лінгвістів — проф. Овен. Завдяки його старанням від кількох літ у “Департаменті Модерних Мов” Албертійського Університету йде навчання російської мови, як однієї з “модерних” до речі, не чужої проф. Овенові.

Як відомо, минулого року заангажовано для навчання російської та німецької мови українця з Буковини, д-ра Ореста Старчука. В академічній сесії 1949-50 д-р Старчук провадив дві російські класи (початкову й вищу) з числом студентів — 19, в тому 13 студентів були українського походження. На наступний рік перед-

бачено ще один вищий курс російської мови в додатку до теперішніх. Проф. Овен прихильник наймодерніших навчальних метод у лінгвістиці. Крім викладів, підручників, конwersації, тощо, д-р Старчук користувався в часі лекцій грамофонними платівками (рекордами) "Лінгвафону" з великим успіхом.

Д-р Орест Старчук викладає починаючи з 1949 року російську й німецьку мови в Албертійському Університеті в Едмонтоні.

Тому що не тільки між студентами російської мови, але теж і між студентами інших дисциплін в Албертійському Університеті є великий відсоток канадійців українського етнічного походження, пороблено перед університетською владою відповідні заходи в справі навчання української мови й отримання за неї кредиту. В цій справі вплинуло ц. р. з весною коло 300 заяв від студентства й треба сподіватися, що академічна влада цю справу позитивно розгляне й що в недалекому часі українська мова буде введена в університетський куррікулум. Цим фактом тільки піднесеться рівень албертійської "славістики" й зробиться її більш різноманітною.

Відмітити треба, що лекції української мови й літератури д-р Старчук провадив у “Колегії Св. Івана”, що в неї перетворився давніший “Інститут ім. Михайла Грушевського” (після того, як продано старий “інститутський” будинок далеко від університетської оселі й закуплено новий будинок коло університетських забудовань по другому боці ріки).

Для повноти образу албертійської “славістики” треба ще згадати курси російської мови, що їх введено в “Мавнт Роял Каледж” в Келгарі. Цей каледж афілійований із Албертійським Університетом в Едмонтоні.

В цілому, слов’янські студії в Алберті щойно “інстату насценді”, починаються. Добру волю в цьому напрямі виказали університетські кола, зокрема проф. Овен, декан філософічного факультету проф. Мекдоналд і — в немалій мірі — президент університету проф. Ньютон. Треба сподіватися, що дальші роки принесуть нові здобутки на цьому полі й що Албертійський Університет, якщо не перевищить, то дорівняє іншим в ділянці славістичних студій.

4. НАЙСТАРШИЙ СЛАВІСТИЧНИЙ ОСЕРЕДОК В ЦЕНТРАЛЬНІЙ КАНАДІ

(Slavic Studies, University of Saskatchewan)

Саскачеванський Університет у Саскатуні — перший у центральній Канаді впровадив слов’янські студії після другої світової війни. Заслуга в цьому насамперед професора історії Східної Європи, відомого вченого й громадського діяча, а одночасно знавця слов’янських етнічних проблем у Канаді й приятеля українців — д-ра гон. кавза Українського Вільного Університету з Праги — професора Г. В. Симпсона. Ім’я цього вченого ввійде в історію канадійської славістики, як одного з її палких промоторів і ініціаторів. Обізнаний як не мога краще з слов’янським світом, його плюсами й від’ємними сторонами, з його сучасним і минулим, а при тому тонкий безпосередній знавець слов’янської душі, проф. Симпсон уже в часі війни застановлявся над уведенням славістики в університетський куррікулум школи, в якій від років провадив свою науково-педагогічну діяльність.

При відкритті слов’янських студій в Саскатуні немало заважив безпосередньою ініціативою проф. д-р

Т. К. Павличенко, що перший піднявся вести курс української мови й літератури в 1944-45 році та й студентська організація "Алфа - Омега", що з свого боку підтримала намагання ввести цей предмет у програму викладів. Перший курс українознавства в Саскачеванському Університеті мав рекордове число слухачів — понад 70 — і це немало заважило на дальшому розвитку славістики в Саскатуні.

Проф. д-р Гео В. Симпсон, д-р гонорів кавза Українського Вільного Університету, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Т-ва ім. Шевченка, відомий знавець історії Сходу Європу, промотор славистичних студій у Канаді, зокрема в Саскачеванському Університеті.

Виклади слов'янських мов у Саскачеванському Університеті почалися як частина програми університетських вечірніх курсів у 1943-44 акад. році, коли то введено російську й українську мови в вечірніх клясах перший раз. Першим інструктором російської мови була панна Ірина Сіменс, М.А., а після неї в 1944-45 році А. Знаменський, М.А.

Окремий Департамент Слов'янських Студій в Саскачеванському Університеті датується з рр. 1945-46, коли то йменовано професором слов'янознавства д-ра Костя Г. Андрусичина.

На спеціальне запотребування проф. Андрусичин давав індивідуальні лекції польської мови й літератури, хоч досі в Саскатуні не введено польської мови в нормальну програму студій.

Крім російської мови й літератури та української мови й літератури, що їх викладає проф. Андрусишин, в обсяг лекцій Департаменту входять теж виклади проф. Симпсона про історію слов'янських народів та сх. Європи. Коли йде про українську мову, то вона з самого початку кредитована як надобов'язкова (селективна), як деякі інші предмети, напр. філософія, економіка, фізика і т. д. Кредит за українську мову зараховується до Б.А., Б.Сц., Б.С.А., а навіть до

Проф. д-р Т. К. Павличенко, президент Осередку Української Культури й Освіти в Канаді, дійсний член Української Вільної Академії Наук — перший викладач української мови в Саскачеванському Університеті.

інженерії. Пересічна кількість студентів у Департаменті Слов'янських Студій Саскачеванського Університету була річно коло 50 студентів, з чого половина брала українські курси.

Треба додати, що Саскачеванський Університет признав українську мову як матрикуляційний предмет. На цій основі напр. студенти з Йорктонської Колегії св. Йосифа й Інституту Св. Серця щороку пишуть іспити з української мови для т. зв. старшої матрикуляції. Як відомо, українську мову в Йорктоні викладає відомий Брат Методій і йому теж до певної міри треба завдячувати поступ українознавства в Саскачевані. Цього року створився новий осередок українознавства в Геф-

ферді під кермою проф. Іллі Шклянки, що теж матиме свій вплив на розвиток українознавства в Саскачевані.

На найближчий академічний рік (1950-51) передбачено в Саскачеванському Університеті такі виклади з слов'янознавства:

1. Мови: російська (I і II); українська (I і II);

Проф. д-р Кость Андрусишин, голова Славістичного Департаменту в Саскачеванському Університеті, автор університетських підручників з української літератури й розвідок із цієї ділянки.

2. Література: російська й спеціальний виклад про Пушкіна й його плеяду; українська й окремий виклад про Шевченка;

3. Історія: історія слов'янських народів Європи; історія Росії.

Крім науково-педагогічної праці Славістичний Департамент Саскачеванського Університету розвинув живу науково-дослідчу діяльність. Проф. Симпсон опублікував низку праць на тему слов'ян і українців зокрема; між ними найбільш відомі праці про "Історичний Атлас України" (кілька видань) та огляд "Історії України". Тепер проф. Симпсон опрацьовує історію українського поселення в Канаді, історію української церкви в цій країні, тощо. Проф. Андрусишин причинився до видання українських текстів для університету, між якими на окрему увагу заслуговує найновіша книжка "Читання з українських авторів" (Reading in Ukrainian Authors) видання Комітету Українців Канади. Крім цього проф. Андрусишин опрацьовує великий англійсько-український словник, що його

субсидією Рокфеллерова Фондація (досі 7 тисяч доларів).

Не від речі буде згадати, що в Саскачеванському Університеті в 1947-49 працював проф. Ю. Луцький (в англійському департаменті) й що у цьому університеті зредаговано й остаточно викінчено з весною, 1949 перший університетський підручник української мови: *A Modern Ukrainian Grammar* Ю. Луцького й Яр. Рудницького, що вийшов з друку в Міннеаполісі в 1949 році.

Мгр. Павло Юзик, викладач історії Сходу Європи в Міннесотському Університеті, автор статей з історії канадійських українців, член-співробітник Української Вільної Академії Наук.

Треба додати, що з Саскачеванського Університету вийшов як учень професорів Симпсона й Андрусишина молодий канадійський історик Павло Юзик, що вже визначився в канадійській історіографії деякими науковими здобутками.

Перед славістикою в Саскачеванському Університеті є блискуча майбутність і великі можливості. Зокрема великі ці можливості для розвитку україністи-

ки, завдяки прихильній настанові до цього предмету професорського збору з проф. Симпсоном на чолі, завдяки проф. Андрусишиніві й його продуктивній працьовитості й врешті завдяки українській етнічній групі в цій провінції, що може морально й матеріально підтримати цю справу.

Крім університету курси українознавства велися теж здавна в Інституті ім. П. Могили (1916-1950) в Саскатуні під керуванням різних педагогів. На окрему увагу заслуговує українознавча бібліотека цього Інституту. В Йорктоні ведуться згадані вище курси Брата Методія, а в Геффордї проф. І. Шклянки.

5. СЛАВІСТИКА В ТОРОНТОНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(Slavic Studies, University of Toronto).

Торонтонський Університет, заснований у 1827 році, це найбільша, щодо числа студентів академічна школа не тільки в Канаді, але либонь у цілій Бритійській Спільці. Положений у середині Онтарійської столиці серед зелених парків і огородів, з прекрасно вивінуваною бібліотекою притягає увагу академічного світу не від сьогодні й не тільки завдяки передовому становичу в медичних і природничих науках. Належне розуміння наїшли тут і гуманістичні науки, як історія, модерна й класична філологія, антропологія, мистецтвознавство, тощо.

Департамент Слов'янських Студій в Торонтонському Університеті створено властиво в році 1949 за президентури проф. Сміта, хоч заходи роблено вже давніш за попереднього президента Кейнона Коді. Першим славістом Торонтонського Університету став проф. Б. Е. Шор, що в 1947-48 ак. році ввів перший раз елементарний курс російської мови (з 11 слухачами) й російської історії (з 24 слухачами). В 1948-49 році вищий курс російської мови провадив п. Й. П. Одін, а крім цього проф. Шор провадив далі свої курси. Завдяки заходам цього рухливого й енергійного славіста з кінцем акад. року 1948-49 Рокфеллерова Фундація призначила на розбудову славістичних студій окрему дотацію (коло 100 тисяч доларів), що дозволило заснувати в Торонтонському Університеті окремий департамент та розбудувати славістику вширш і вглиб. Основну вагу покладено на навчання російської мови, лі-

тератури, історії й культурознавства. Окремо введено виклади з загально-слов'янської філології, старо-церковно-слов'янської мови, тощо. До навчального колективу належали в 1949-50 році крім проф. Шора, голови Славістичного Департаменту, й Й. П. Одіна, ще такі сили: Р. В. Аллен, Й. Гробіцький, Г. Н. Куліковський. В 1950-51 році новий склад складається з таких славістів: проф. Б. Е. Шор, Л. І. Страховський (з Гарвардського Університету), Г. Н. Гробіцький, д-р В. Литвинович й д-р Й. Леблович. Крім поданих вище курсів пе-

Проф. Б. Е. Шор, голова Славістичного Департаменту Торонтонського Університету, впровадив м. ін. у 1949 році навчання української мови в цій академічній школі.

Courtesy Ashley & Crippen,
Toronto.

редбачаються в найближчій акад. сесії: чотири курси російської мови, спеціальний курс російської історії, культури, економіки, літератури, історії російської православної церкви і старо-церковно-слов'янської мови.

Проф. Шор вклав багато праці не тільки при розбудові нового департаменту, але теж і як організатор вечірніх славістичних курсів Торонтонського Університету, що початками сягають іще воєнних часів. Почато з викладів російської мови й історії із 170 студентами на першому році. Це число меншало, відповідно до погіршення взаємин на міжнародньому форумі й у 1948 році було вже тільки 28 студентів. Великого розмаху набрали вечірні курси в 1949-50 році, коли введено тут

крім російських дисциплін, українську мову під керівництвом д-ра Юліяна Геника-Березовського, бувшого співробітника проф. Івана Зілинського в Ягайлонському Університеті в Кракові, опісля ж лектора австрійського університету в Граці. Український курс був поділений на дві групи й число всіх слухачів вносило 65. Крім української мови були ще нововведені чеська (д-р Р. Некола), польська (Г. Н. Гробіцький) й історія слов'ян (Р. В. Аллен). Треба відмітити, що чеське громадянство відгукнулося негайно на введення чеської мови, фондуючи річну стипендію 150 доларів. На найближчий рік передбачаються такі славістичні вечірні курси: елементарний і вищий російської мови (Г. Н. Куліковський), чеської мови (д-р Р. Некола), елементарний, вищий і заавансований української мови (д-р Ю. Геник-Березовський і М. Буртняк), українська література (д-р Геник-Березовський), слов'янська цивілізація (проф. Л. І. Страховський), розвиток російського фільму (проф. Б. Е. Шор), а крім цього, коли знайдеться відповідна кількість слухачів, будуть уведені курси словацької, польської, сербо хорватської, естонської й лотиської мов. Хоч обі останні мови до слов'янських не належать, то проте вони як "східньо-європейські" заслуговують на увагу й Торонтонський Університет є перший на канадійському терені, що такі курси впроваджує в свій курсулюм.

В 1950 році введено в Торонтонському Університеті цикл славістичних доповідей; в рямцях їх д-р Ю. Г. Березовський виголосив виклад про Т. Шевченка.

Крім навчальної частини в торонтонських славістичних студіях присвячується поволі увагу й науково-дослідчій праці. Отак напр. на найближчий час плянується прослідження слов'янських діалектів міста Торонта й околиці (д-р Ю. Геник-Березовський і д-р В. Литвинович), чи ін.

Цей огляд праці Торонтонського славістичного центру не був би повний, коли б не згадати ще одної ділянки, в якій багато попрацював проф. Шор, а саме його науково-організаційної діяльності в рямках Американської Асоціації Славістів Канади. До червня ц. р. проф. Шор був невтомним секретарем цієї організації й вона завдячує його невсипущій праці свій розвиток на терені Канади. Тепер проф. Шор є її віцепрезидентом, відмовившись головувати в ній через навал праці в університеті.

В загальному треба ствердити, що славістика в Торонтонському Університеті завдяки скупченню значної кількості добрих фахівців, дотації Рокефеллера, й завдяки енергійному керівництву проф. Шора, а врешті

Д-р Юліан Генік - Березовський, відомий культиватор українського живого слова, співробітник проф. Ів. Зілінського на полі українських діалектологічних студій, викладав українську мову й літературу в Торонтонському Університеті, починаючи з 1949 року.

завдяки значному слов'янському етнічному елементові в Торонті й в околиці, має великі дані для того, щоб розвинути до поважного наукового осередку на Сході Канади. Перші кроки зроблено й перші позитивні досягнення на цьому полі кажуть сподіватися дальшого росту й розбудови славістики в столиці Онтарія.

6. СЛАВІСТИКА В МОНТРЕАЛІ

а) Монреальський Університет

(Centre d'Etudes Slaves, Universite de Montreal)

Як і інші університетські осередки, так і Монреал до недавня не мав окремого департаменту слов'янських студій у своїх двох університетах: Монреальському (французькому) й МекГільському (англійському). Перший із цих університетів створив у 1949 році окремий відділ славістики при філософічному факультеті

під назвою “Центр Слов’янських Студій” (Centre d’Etudes Slaves). Ініціатива вийшла з-поміж польських новоприбулих наукових кол на чолі з проф. д-ром Т. Ф. Домарадським (із Риму) та д-ром М. Рабцевічом-Зубковським, як секретарем Центру, що почали заходи перед урядовими й університетськими колами в 1948 році й одержали матеріальну підтримку від польської Наукової Фундації ім. Падеревського з Америки. Завдяки енергії директора проф. Домарадського й секретаря д-ра Рабцевіча-Зубковського монреальський Центр Слов’янських Студій розпочав широко-закросну діяльність. Головна ціль Центру є з одного боку інформувати Канаду й Злучені Держави Америки про культуру й цивілізацію слов’янських народів, що під теперішню пору знаходяться під Советами, а з другого боку дати можливість студентам, зокрема новоприбулим, докінчити, набути, або вдосконалити свою високу освіту в рідній мові. Нові емігранти мають не тільки змогу докінчити свої славістичні студії, але теж навчитися тут французької та англійської мов, отримати наукові ступні магістра й доктора філософії, побіч інших дипломів. В програмі Центру є такі виклади: слов’янська філологія, мови: російська, польська, українська, чеська й словацька, слов’янські цивілізації, слов’янські літератури, канадійська цивілізація і т. д. Для новоприбулих є лекції французької і англійської мов. На першому році студій Центру було 120 студентів, на літній школі 1949—50. В 1950 році видано перший докторський диплом панні Юркшус. Крім професора Домарадського й д-ра Рабцевіча-Зубковського належать до професорського збору ще такі сили: М. Вітвіцька, М. Сковронський, В. Бабінський, А. Паплавшкас-Рамунас, М. Косцялковський, М. Мурін і ін. З українців належать до викладачів Центру: М. В. Павленко-Луців, (східні слов’яни), д-р Д. Донцов (українська література), д-р Ю. Русов (українська культура), о. д-р М. Залеський (українська цивілізація — стара церковно-слов’янська мова, введення до слов’янського мово-знавства і методики слов’янського навчання), о. д-р І. Назарко (історія церкви). Першу стипендію для українських студентів уфундував для Центру Кир Ізидор Борецький у висоті 100 доларів, крім цього відомий український культурний меценат п. Каленик Лисюк із Нової України в Америці позичив 100 дол. для впису студентів.

Монтреальський Центр Слов'янських Студій розвиває теж широку діяльність в напрямку інформування канадійського громадянства про слов'ян популярними викладами для широких кол громадянства з русіки, полоніки, балтистики й ін. Про Україну були досі такі виклади: д-р Д. Донцов: "Характер українця в західно-європейській літературі"; д-р Ю. Русов: "Антагоніст Вольтера, український філософ Гр. Сковорода", Н. Русова: "Українське мистецтво і його твори в Західній Європі".

На майбутній академічний рік (1950-51) передбачено такі виклади:

1. Слов'янознавство.

- а) Слов'янська цивілізація.
- б) Література й історія слов'янських країв.
- в) Державний лад і конституція народів Східної Європи.
- г) Цивілізація і література наддунайських народів.
- г) Західня й східня славістика.
- д) Практичні студії слов'янської фонетики.

2. Українознавство

- а) Українська література.
- б) Українська культура.
- в) Українська цивілізація.
- г) Введення в мову (фонетика, морфологія, етимологія).
- г) Історія української греко-католицької церкви.

3. Мови

- а) Французька; б) Англійська; в) Польська; г) Російська; г) Словацька; д) Чеська.

4. Семінарі.

- а) Пропедевтика.
- б) Цивілізація слов'ян.
- в) Філологія слов'ян.
- г) Методологія і педагогія слов'ян.
- г) Семінар польської літератури і цивілізації.

5. Різне

- а) Російська література.
- б) Російська стилістика.

в) Польська література.

г) Польська стилістика.

В міру потреби можуть бути відкриті й інші курси.

б) МекГільський Університет

(Slavic Studies, McGill University)

Завдяки підмозі Рокфеллерової Фундації МекГільський Університет у Монреалі відкриває в осіні цього року Відділ Слов'янських Студій при філософічному факультеті. Студії почнуться викладами з російської історії, що їх вестиме новозаангажований славіст проф. Мілош Младенович. В програмі є дальша розбудова відділу.

* * *

Підсумовуючи, можна ствердити, що славістичні студії в Монреалі заплановані на найширшу скалю, мають більш екстензивний ніж інтензивний характер. Хоч були вже перше спроби на монреальському терені втягнути російську мову в програму високошкільного навчання в формі вечірніх курсів (МекГіл, Сер Вільямс Каледж і ін.), то проте властива славістика тут почалася в 1949 році й — як досі — не виявила заломів, а навпаки відзначилася великим імпульсивним ростом. Є всі дані сподіватися, що після введення її теж у МекГільському Університеті, Монреал кількісно й якісно зможе стати на висоті завдань у цій ділянці.

7. СЛОВ'ЯНСЬКІ Й СХІДНЬО-ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ В ОТТАВІ

(East and South European Institute, Ottawa University)

Столиця Канади й її університет Universitas Ottavienensis започаткували славістичні й східно-європейські студії в 1949 році, створивши при філософічному факультеті Східно й Південно-Європейський Інститут (Institut Est et Sud Europeen). Як славістичні студії в Монреальському Університеті, так і в Оттавському — вислід старань і заходів проф. Т. Ф. Домарадського, що є й директором згаданого Інституту в Оттаві. Й тут до повстання славістичного осередку спричинилася вище-згадана польська Наукова Фундація ім. Паде-ревського, даючи відповідні субвенції на втримання Інституту.

Завдання нового осередку студій окреслені як “заохота до навчання, досліду й знання мови й літератури тих народів, що в поважному числі емігрували з півдня й сходу Європи до Канади”. Курси в Інституті призначені однаково для студентів із цих країн, а теж і для всіх, хто цікавиться життям і долею етнічних груп, які є тепер під російською окупацією. Виклади в Інституті ведуться в часі академічного року й теж у часі Літньої Школи в Оттаві. Курси ведуть до дипломів: бакалярського, магістерського й докторського відповідно до вимог правильника для градуованих студій.

Крім директора, проф. Домарадського, в склад професорського збору входять: секретарка Інституту д-р Ядвіга Юркшус, заступник директора проф. В. Комарницький, д-р А. Паплавшас-Рамунас, д-р Д. Ляльков, д-р Л. Рабцевіч-Зубковський, мгр. Н. Тімірас, о. мгр. И. Ваврович. З українців викладають д-р Ю. Русов і д-р В. Ю. Кисілевський (Кей). На майбутній академічний рік передбачено м. ін. такі виклади в програмі студій Східньо й Південно-Європейського Інституту:

1. Вступні виклади: Канадійська цивілізація. Проблеми іміграції. Польська мова (I і II курси).

2. Мовознавство й методологія літератури: Методологія літературних дослідів. Польська стилістика. Слов'янська й балтійська філологія (семінар).

3. Література. Польська література (I і II курси). Російська література. Слов'янські літератури.

4. Історія. Історія Польщі (2 курси). Історія Росії.

5. Цивілізації. Географія й етнографія південної й східної Європи. Польська цивілізація. Слов'янські цивілізації. Візантійська й балканська цивілізації. Романська цивілізація. Східне християнство. Правні системи слов'янських держав.

Славістика в Оттаві, не вважаючи на перевагу в ній полоністичних дисциплін, має одну цікаву прикмету, а це пов'язання слов'янознавчих дисциплін із канадійською цивілізацією, навітлення поодиноких слов'янських і східно-європейських груп у Канаді, їхнього взаємовідношення, історії й соціології та їхнього вкладу в культурний і економічний розвиток Канади. На спеціальну увагу в цьому напрямку заслуговують виклади д-ра Кисілевського (до речі, теперішнього президента Американської Асоціації Славістів Канади).

Маючи центральну бібліотеку й центральні архіви Канади в Оттаві, виклади про канадійські етнічні групи слов'янського походження мають якнайкращі дані для розвитку. Їхньою розбудовою, включно до створення спеціального Канадійсько-Славістичного Департаменту, чи Інституту, Оттава може причинитися до кинення нового світла на цю цікаву й важливу ділянку канадознавства. Перші кроки для цього "ходження по канадійському терені" зробив д-р Кисілевський, опрацювавши огляд слов'янських публікацій Канади і зреферувавши частину цієї праці на Конвенції Славістів у Гамілтоні. Треба щиро привітати цю ініціативу й допомогти розвинути далі цю важливу та й занедбану ділянку канадознавства. Як сказано, згаданими "студіями терену" Оттавський осередок вносить певну нову цінність у канадійську славістику й заслуговує на повну увагу й признання фахового світу.

8. СЛАВІСТИКА В ІНШИХ КАНАДІЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Крім названих у попередніх розділах університетів із славістичними відділами, а саме крім Манітобського, Бритійсько-Колюмбійського, Албертійського, Саскачеванського, Торонтонського, Монреальського, МкГільського й Оттавського славістика знайшла пристановище в таких канадійських університетах:

а) Західньо-Онтарійський Університет (University of Western Ontario) у Лондоні, Онт. Під кермою проф. М. Ігнатієва в цьому університеті ведуться курси російської мови (4 курси), російської літератури й історії С-СР. Цього року проф. Л. Ігнатієв був обраний секретарем-скарбником Американської Асоціації Славістів Канади.

б) МекМастерський Університет (McMaster University) у Гамілтоні, Онт., почав російські курси 9 літ тому. Тепер провадить їх пані О. Андерсон в рамках т. зв. доповнюючих університетських студій (extension work), за які не дають університетського кредиту. Число студентів: коло 10 річно. У Гамілтоні діє ще т. зв. "Пушкінський Клуб" під кермою пані М. Росс.

в) Квінський Університет (Queen's University) в Кінгстоні, Онт., впровадив навчання російської мови в 1944-45 рр. Лекції веде проф. Кроткова, одна з кращих знавців російської мови й літератури, тепер заступ-

ниця президента Американської Асоціації Славістів Канади. Російська мова введена тут як кредитований предмет в університетському куррікулумі. Пересічне число студентів: коло 20 річно.

г) Інші університети в Канаді, поза названими, не мають постійних славістичних курсів. Коли тут і там були які спорадичні курси російської мови, то вони не входили в основну програму університетських студій. Та це не значить, що в найближчому часі з розростом і актуалізацією славістичної студійної проблематики такі студії не будуть уведені й у інших університетах Канади. Треба теж думати, що й угорі згадані університети розширять славістику, яка є здебільшого русською, тобто росізнавством, новими предметами з загального слов'янознавства, чи з поодиноких слов'янських культур; включно з українською. Початки в цих університетах зроблені, перші кроки пройдені й перші льоди проломані. При активності інструкторів і при зацікавленні громадянства цими справами напевно можна буде зчасом здобути дальші осяги на цьому полі.

9. СЛАВІСТИЧНІ З'ЇЗДИ, КОНФЕРЕНЦІ, ДОПОВІДІ Й Т. П., В 1950.

.Окрему сторінку діяльності канадійських славістів творять їхні з'їзди, конвенції, виклади тощо.

В 1950 році були такі важливіші прояви активності на цьому полі:

а) Річний з'їзд славістів Канади в Гамілтоні, Онт.

Цей з'їзд відбувся дня 10 червня в МекМастерсько-му Університеті в Гамілтоні, Онт. В ньому взяли участь коло 60 людей, членів канадійського відділу "Американської Асоціації Вчителів Слов'янських і Східньо-Європейських Мов" та гостей, зацікавлених слов'янознавчими проблемами. З українців взяли участь у з'їзді проф. д-р В. Ю. Кисілевський (Отавський Університет), проф. д-р Юліян Генік-Березовський (Торонто-ський Університет), проф. д-р Ярослав Б. Рудницький (Манітобський Університет), о. д-р І. Горошко, проповідник П. Крат і ін. Як гість приїхав на з'їзд письменник Улас Самчук. Крім цього були представники української преси.

Гамільтонський з'їзд поділявся на дві частини: організаційну й наукову.

Точно в год. 10 у 203 залі адміністраційного будинку МекМастерського Університету урядуючий заступник президента Асоціації, капітан Й. М. Марбоа відкрив збори, привітав членів і гостей і повідомив про смерть президента Асоціації проф. д-ра Йосифа Й. Раймунда (Бритійсько-Колумбійський Університет), що помер несподівано у Ванкувері в січні 1950 року. Вставанням з місць і мовчанкою віддали приявні пошану Покійному славістові.

Про діяльність Асоціації в 1950 році й про славістичні студії й праці в Канаді дав доповідь секретар Асоціації, проф. Е. В. Шор (Торонтонський Університет). У загальному — говорив проф. Шор — помічається в Канаді пожвавлення на полі слов'язнознавчих студій: постали нові славістичні осередки, прибули свіжі сили, славістика стає не тільки навчальною дисципліною в канадійських університетах, але теж поволі починається науково-видавничий рух. На увагу в цьому огляді, — говорив проф. Шор — заслуговує перша в Канаді серія публікацій на теми з слов'янських мов, літератур, етнографії, історії й культури слов'ян, що її під загальним наголовком "Славістика" (SLAVISTICA), видає проф. Яр. Рудницький у Вінніпегу в рамках публікацій УВАН.

В доповненні звідомлення проф. Шора подав докладні дані про розвиток слов'язнознавства в Монреальському Центрі Славістичних Студій секретар цього Центру д-р М. Рабцевіч-Зубковський (див. розділ 6 нашого огляду п.н. "Славістика в Монреалі").

Після звідомлень, що були прийняті з повним зрозумінням і зацікавленням приявних, приступлено до вибору нової управи канадійського відділу "Американської Асоціації Вчителів Слов'янських і Східньо-Європейських Мов". Президентом Асоціації вибрано д-ра В. Ю. Кисілевського, заступниками президента: проф. В. Е. Шора, проф. Яр. В. Рудницького й проф. В. Кроткову; секретарем-скарбником проф. Л. Ігнатієва.

В науковій частині з'їзду виголошено такі доповіді: Пані О. Андерсон (із МекМастерського Університету) доповіла про "Вагу студіювання російської й інших чужих мов". Доповідь мала на цілі посилення чужомовних студій у Канаді серед якнайширших

кол громадянства. Зокрема підкреслено в доповіді вагу навчання російської мови, при чому не обійшлося без інциденту, при відношенні російської й української мов. Переконливими аргументами виказано в дискусії окремішність і рівновартість обох мов із наукового погляду.

Другим доповідав проф. д-р Кисілевський із Оттавського Університету. Він подав "Огляд слов'янських періодиків Канади" — цікавий і важливий своїми статистичними й порівняльними даними. Окремо видвигнув прелегент факт, що на 132 чужомовні періодики в Канаді, що виходять у 26 мовах, 37 (найбільше число) друкуються українською мовою. Другий показовий факт, що його видвигнув д-р Кисілевський — це кількість друкованих різними меншинними етнічними групами видань в англійській мові. В цій ділянці передведуть жида. Тоді коли українці мають тільки три такі видання, жидівська етнічна група має їх 15.

З великим зацікавленням вислухали члени з'їзду доповіді д-ра Геніка-Березовського про "Українські говори". Прелегент, співробітник відомого українського діалектолога проф. Зілинського, подав огляд українських діалектів, ілюструючи свою доповідь цікавими даними включно до діалектологічної мапи проф. Зілинського з "Атласу України" за редакцією Кубійовича.

Після обідньої перерви першу доповідь виголосив проф. Яр. В. Рудницький про "Слов'янський лінгвістичний атлас Канади". Є це перша праця на американському континенті, що має на меті вивчити живу (говорену) мову американських слов'ян, а зокрема канадійських українців. Автор накреслив усю проблематику, яка насувається в зв'язку з таким атласом, і окремо спинився на одному із часткових питань цього атласу, а саме на справі наукової класифікації канадійських місцевих назв. Доповідач подав докладну схему за лінгвістично-назвознавчими принципами і багато ілюстрував її прикладами з канадійського топомастичного матеріялу.

Другим на пополудневій сесії з'їзду промовляв проп. П. Крат. Справа, яку він порушив, це "Походження слов'ян". Оперуючи великим матеріялом, прелегент робив цікаві (місцями надто сміливі) висновки про походження й прабатьківщину слов'ян.

Інші доповіді, що їх виголошено на з'їзді торкалися: "Мови — як духа нації" — п. В. Росс (голова

Пушкінського Клубу в Гамілтоні), “Викладання чужих мов у Данії” — Г. Н. Куліковський (з Торонтонського Університету) й “Мови македонських слов’ян та її відношення до інших слов’янських мов” — Кирило Еванс (Гамілтон).

Пізно пополудні закінчився з’їзд. Приявні мали змогу зазнайомитися взаємно в часі з’їзду, а теж і оглянути найновіші видання з ділянки слов’янознавства, що їх показано на окремій виставі з нагоди з’їзду. З українських установ, що взяли участь у виставі треба назвати КУК, УВАН, видавництво Тиктора й ін. Між учасниками роздано списки видань УВАН і реєстр серії “Славістика”.

В цілому з’їзд пройшов у приятному дусі й товариській злагоді. Багато людей бачили одні одних перший раз і мали нагоду познайомитися з колегами праці. Зокрема відрадно вражала участь українських науковців — по раз перший у такому числі на канадійському славістичному з’їзді, що — до речі — був тільки частковим, краєвим з’їздом “Американської Асоціації Вчителів Слов’янських і Східньо-Європейських Мов”. З’їзд цілої асоціації, зн. членів Канади й Америки відбудеться в грудні 1950 р. в Нью Йорку.

б) Обласні з’їзди славістів у Монреалі й в Оттаві

Дня 29 червня 1950 року відбулось установче зібрання професорів і викладачів слов’янських предметів в університетах провінції Квебек. Дав почин до з’їзду і був його господарем проф. д-р Теодор Ф. Домарадський, директор центру слов’янських студій у Монреалі. Він гарячими словами привітав двадцять зібраних славістів та з особливою подякою звернувся до почесного гостя з’їзду, монс. Олівіє Моро, ректора університету в Монреалі, за опіку над слов’янськими студіями і за відступлення університетської авлі. Вислови вдяки скерував дир. Домарадський теж до відпоручника федерального уряду проф. д-ра В. Кисілевського, що одночасно був представником загальноканадійського Товариства професорів слов’янських і східньо-європейських мов, як його президент.

Після інавгураційної промови проф. Домарадський віддав провід зібрання передсідникові з’їзду, яким вибрано д-ра Ю. Русова. Секретарем з’їзду був д-р Рабцевіч-Зубковський.

З-поміж рефератів і промов особливе зацікавлення зібраних викликали промови: ректора університету монс. О. Моро, проф. д-ра В. Кисілевського, заступника директора громадянського виховання в Міністерстві Іміграції, проф. Т. Ф. Домарадського (Польща), д-р Д. Донцова (Україна), проф. Жарковського (Росія), проф. Рабцевіча-Зубковського (Польща), проф. Дубського (Чехія), проф. Сіміча (Сербія).

Уконституовано Товариство професорів славістики провінції Квебек, як відділ загально-канадійського Товариства славістів. На 1950-51 рік вибрано таку управу: д-р Теодор Ф. Домарадський, монреальський університет, президент; д-р Мілош Младеновіч, МекГілський Університет в Монреалі — 1. заступник президента; д-р Осип Белльо, Лавальський Університет — 2. заст. президента; о. д-р Михайло Залеський, монреальський університет — 3. заст. президента; д-р Людвик Рабцевіч-Зубковський, монреальський університет — писар; д-р Осип Дубський, Сер Джордж Вільям Каледж, касієр.

Другий обласний З'їзд славістів центральної Канади відбувся дня 4 серпня 1950 року в Оттавському Університеті в столиці Канади. Наради з'їзду проходили під головуванням проф. Б. Е. Шора. Після довшої дискусії вирішено крім загально-славістичної асоціації Канади створити обласні організації, а саме: "Східню" з осідком у Монреалі, "Центральну" з осідком в Оттаві й "Західню" з осідком у Ванкувері.

На цій конвенції обрано управу центральної організації в складі: проф. д-р В. Ю. Кисілевський — голова, проф. Б. Е. Шор і проф. Л. Рабцевіч-Зубковський — заступники голови, д-р В. Литвинович, д-р Я. Юркішус і д-р Яр. Рудницький — секретарі, проф. Рамунас-Павлашкас — скарбник.

Центральна організація славістів Канади охоплює такі університети: Торонтонський, Оттвський, МекМа-стерський, Західньо-Онтарійський (Лондон), Квінський, Манітобський.

в) Славістичні доповіді УВАН

Українська Вільна Академія Наук (УВАН) на еміграції присвятила належну увагу справі славістики. В серпні 1948 року засновано "Інститут Слов'янознав-

ства” при УВАН, що в короткому часі розвинув широку видавничу й відчитову діяльність, згуртувавши коло себе низку вчених-фахівців.

В місці канадійського осідку УВАН, у Вінніпезі, зорганізовано декілька славістичних доповідей на початку 1950 року в “Українському Народньому Домі”, що його управа відступила для тієї цілі безплатно велику залу.

Перша доповідь цього роду була на тему: “Словацька мова й література як виразник самобутности словацького народу” словацького вченого о. д-ра І. Ре-

Проф. д-р Д. Дорошенко, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Т-ва ім. Шевченка, президент УВАН, поклав великі заслуги в розвиток історії Східньої Європи. Після трирічного перебування в Вінніпезі виїхав у 1950 році до Європи.

кема. Ця доповідь відбулася у словацькій мові дня 12 лютого в приявності українців, словаків і чехів. Доповідач з'ясував змагання словацького народу до самостійности на кожному полі, а зокрема на полі мови й літератури, подаючи історичний огляд цього питання. Після доповіді відбулася дискусія з живим обміном думок.

Дня 2 квітня відбулася доповідь П. Станковича, редактора “Хорватського Голосу” в Вінніпезі, на те-

му: "Хорвати й їхня культура". В українській мові доповідач подав історію хорватського народу, статистичні дані про нього й про його еміграцію в Америці та розповів докладно про його тисячолітню культуру, відмінну своїм характером і прямунаннями від інших південно-слов'янських культур, сербської, словінської й болгарської. Доповідь, ілюстрована картинами і знімками, викликала живе зацікавлення приявних і численні запити. З приводу цієї доповіді помістив опісля часопис "Хорватський Голос" окрему статтю, в якій підкреслено м. ін. працю УВАН на славістичному полі.

Третя доповідь на слов'янознавчі теми відбулася 23 квітня й була присвячена справі походження й значення назв "Русь і Україна в світлі нових дослідів". Доповідач, д-р Яр. Рудницький, підсумував дотеперішні думки й погляди на цю справу різних учених, подаючи критичну аналізу всіх мовознавчих, історичних, географічних, фолклорних і ін. аргументів у справі походження й значення згаданих вище назв. Цю доповідь опісля повторено з уваги на її актуальність у Нью Йорку в часі Наукової Конференції Секції Мовознавства УВАН дня 7 червня 1950.

Поза Вінніпегом треба відмітити доповідь д-ра Яр. Рудницького в англійській мові про "Слов'янські й балтійські університети й учених на еміграції" в Кенорі, Онт., для членів місцевого Ротарі Клубу. Доповідь відбулася в приміщенні Читальні "Просвіта" в Кенорі, в приявності коло 100 членів клубу й гостей дня 24 квітня. Доповідач докладно розказав про працю Балтійського Університету в Німеччині, Українського Вільного Університету й інших українських високих шкіл на еміграції, про Польський Університетський Коледж у Лондоні, та врешті про Чеський Університет ім. Масарика на еміграції, в Людвігсбурзі, в Німеччині.

Інші доповіді УВАН у Вінніпезі мали чисто українознавчий характер. Про славістичні видання УВАН гляди далі.

г) Канадійські славісти поза Канадою

Як уже згадано, славісти Канади об'єднані в крайовій "Американській Асоціації Вчителів Слов'янських і Східно-Європейських Мов", що творить окремий

відділ загально-американської асоціації. Президентом цієї загально-американської асоціації був обраний у 1949 році відомий американський славист, приятель українців, д-р Артур П. Колмен, б. професор Колюмбійського Університету. Дня 4 червня 1950 року відбулася врочиста інсталяція нового президента Асоціації на президента Алаєнс Каледжу (ALLIANCE COLLEGE) в Кембрідж Спрінгс, Па. Церемонія інсталяції випала дуже величаво в приявності багатьох делегатів і гостей із різних американських університетів, як Гарвардський, Колюмбійський, Єйлський, тощо. Серед делегатів були теж представники канадійських славистів: през. Акадського Університету, Н.С., проф. д-р В. Кірконнелл, від Торонтонського Університету був проф. Б. Е. Шор, від Манітоського Університету проф. Яр. Рудницький, а від Канадійського Відділу ААТСЕЕЛ — пані Б. Шор. Від приявних канадійських славистів промовляв в часі інавгураційних церемоній през. Кірконнелл.

Як уже згадано, річний з'їзд "Американської Асоціації Вчителів Слов'янських і Східньо-Європейських Мов" відбудеться з кінцем грудня ц. р. в Нью Йорку. На цей з'їзд вибираються деякі з канадійських славистів, членів згаданої Асоціації.

Ми не маємо повних даних про всю діяльність канадійських славистів поза Канадою, про їхні науково-професійні поїздки, виклади, тощо. Знаємо напр., що проф. Домарадський часто виїздить в організаційно-наукових справах до Сполучених Держав; те саме й проф. Клер - Собел із Бритійсько - Колюмбійського Університету, чи проф. Ігнатів із Західньо-Онтарійського Університету. Треба одначе в загальному ствердити, що зв'язки канадійського славистичного світу з їхніми колегами поза Канадою дуже живі й часті. На окрему увагу заслуговують у цьому огляді зв'язки проф. Г. В. Симпсона, що мин. року весь час провів у Сполучених Державах Америки, студіюючи історію слов'янських етнічних груп в Америці, передусім української групи.

10. СЛАВІСТИЧНІ ВИДАННЯ В КАНАДІ.

Коли не брати до уваги часописів й журналів поодиноких слов'янських груп у Канаді в українській, польській, російській, хорватській і ін. мовах, та й

книжкових видань у цих мовах, то спеціального славістичного органу, в якому розроблялися б питання із слов'янської філології, педагогії, історії, політики, економіки, тощо в Канаді немає. Канадійські славісти співпрацюють із славістичними органами в Сполучених Державах Америки, чи з європейськими фаховими журналами.

В 1949 році в колах українських славістів у Вінніпегу пляновано видавати періодичний славістичний орган у Канаді п. н. "Slavistica Canadiana". В 1950 році східньо-канадійські слов'янознавці в Монтреалі запланували видавати щось у роді празької "Slavia", як органу канадійських славістів, але всі ці намагання залишилися покищо у сфері плянування без конкретних виявів. Причина —недостача відповідних фондів на друк і перспективи невеликого збуту. Треба думати, що з часом все таки вдасться й цю прогалину виповнити хоч одним загально-канадійським славістичним періодиком у роді американського "American Slavic and East European Review" в Нью Йорку, англійського "The Slavonic and East European Review" в Лондоні, французького "Revue des Etudes Slaves" у Парижі, чи врешті німецького "Zeitschrift fuer Slawische Philologie" в Берліні. Найбільше відомостей із життя канадійських славістів, як досі, приносив, орган згаданої "Американської Асоціації Вчителів Слов'янських і Східньо-Європейських Мов" — "Bulletin of the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages", що тепер виходить у Філадельфії, Па., за редакцією проф. В. Лянґґертеля, як чвертьрічник.

Єдиний неперіодичний славістичний орган у Канаді, це видання Інституту Слов'янознавства Української Вільної Академії Наук під загальним наголовком Slavistica. Є це серія неперіодичних публікацій на теми з слов'янських мов, літератур, культури, етнографії, старовини, передісторії слов'ян тощо, з окремою увагою до проблематики слов'янського Сходу; головний редактор проф. д-р Ярослав Б. Рудницький. З цієї серії вийшли досі такі випуски:

"Славістика I" — дві програмові статті під спільним наголовком "Завдання слов'янської філології й українська славістика". Перша з них — стаття покійного проф. д-ра Степана Смаль-Стоцького про "Найближ-

чі завдання славістики”, друга — проф. д-ра Ярослава Рудницького п. н. “Українська славістика та її завдання”. До цього випуску додано дві світлини: одна з неопублікованим досі портретом проф. Степана Смаль-Стоцького, друга — світлина з відкриття “Інституту Слов’янознавства УВАН”., на якій м. ін. сфотографований востаннє в Європі покійний голова НТШ, проф. д-р Іван Раковський.

Проф. д-р Леонід Білецький, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Т-ва ім. Шевченка, урядуючий заступник Президента УВАН у Вінніпезі, відомий український літературознавець, з 1950 року викладав українську літературу в Манітобському Університеті.

Як другий випуск — “Славістика II” — вийшла студія проф. Василя Чапленка про “Українізми в мові М. Гоголя”, в якій автор розглядає вперше в належному освітленні українську мовну стихію російських творів Гоголя й дає їм належне пояснення. До праці додано докладне резюме в французькій мові.

“Славістика III” — це студія молодого українського вченого, асистента Українського Вільного Університету в Мюнхені, д-ра Івана Сидорука про “Українсько-білоруську мовну межу”. Д-р Сидорук, добрий знавець Полісся, розмежовує українську й білоруську мовну територію на основі своїх і чужих наукових дослідів і дає дві мапи, що ілюструють цілу проблему. До праці додано резюме в англійській та німецькій мовах.

Всі ці три “Славістики” вийшли в 1948 році в Авґсбурзі коштом “Т-ва Прихильників УВАН”. Після переїзду редактора за океан дальші випуски почали по-являтися в Вінніпегу.

“Славістика IV” — огляд Яр. Рудницького в англійській мові про “Слов’янські і балтійські університети на вигнанні”. В ньому обговорюється долю й працю політичної еміграції на високошкільному полі, дається історію т. зв. УНРРА-Університету в Мюнхені, балтійського університету в Гамбурзі-Пінебергу, Українського Вільного Університету в Мюнхені та інших українських високих шкіл на еміграції.

“Славістика V” — це актуальне видання Інституту Слов’янознавства п. н. “Сторінка з чесько-українських взаємин (Український музей у Празі)” Я. Бирича. Цей випуск приносить огляд праці й долі “Музею Визвольної Боротьби України” в Празі й торкається безправної конфіскації музейного майна чехами в 1948 році. Це видання вийшло накладом В-ва “Тризуб” у Вінніпегу.

“Славістика VI” — студія проф. Романа Смальстоцького з Маркетського Університету в Мілвокі про “Походження слова Русь”. В цій праці автор дає нове пояснення назви Русь, посереднє між двома скрайніми дотеперішніми: норманським і антинорманським. Випуск друкований в англійській мові.

В 1950 році вийшла праця проф. Василя Чапленка п. н. “Мова Слова о полку Ігореві” як *Slavistica VII* (Вінніпег 1950). Є це загальний огляд мовної проблематики “Слова” з окремою увагою на зв’язки з українською народньою мовою й фолкльором. Праця видана з нагоди 150-річчя першого видання “Слова” в 1800 році. Фінансувала це видання Читальня “Просвіти” в Кенорі, Онтаріо.

Як восьмий випуск славістичної серії УВАН вийшла студія проф. д-ра Івана Мірчука в німецькій мові п. н. “Український та Московський чорт. (До характеристики українського світогляду)”, накладом Т-ва Прихильників УВАН в Авґсбурзі 1950.

На найближчий час заплановано дальші випуски *Slavistica* УВАН, а саме праці проф. Симпсона (про назви “Русь, Росія й Україна”), проф. Білецького (про українські й російські биліни), проф. Дорошенка (про початок російської історії) та ін.

В загальному треба ствердити, що це єдине під теперішню пору в Канаді славістичне видання стрінулося з прихильним прийняттям у фахових колах, передусім серед славістів Америки й Європи. Є багато окремих осіб і інституцій, що комплектують це видання, входять в обмін із своїми періодичними випусками, чи замовляють окремі числа. Slavistica УВАН поволі здобуває місце серед інших аналогічних видань із ділянки слов'янознавства. При відповідній фінансовій підтримці можна буде думати про розбудову цієї серії більшими монографіями на славістичні теми й цим спричинитися до розвитку слов'янознавства як однієї з важливих під теперішню пору ділянок гуманістичних наук на цьому терені.

На закінчення наводимо опінію про видання УВАН, а зокрема про "Славістику", що її висловив у Торонтонському Університетському Квартальнику ("Toronto University Quarterly" за 1950) президент Акадеійського Університету, проф. д-р В. Кіркконнелл:

"The postwar influx of representatives of the Ukrainian intelligentsia has caused the Ukrainian Canadian output for 1949 to outnumber that of all other groups combined, many times over. This phenomenon is worthy of note. There are, for example, over fifty emigre Polish professors in Canada today, yet they have made no effort to write books or articles except in the field of engineering. A smaller number of Ukrainian scholars, ...have set on foot an active programme of publication. Perhaps this is due to the fact that the 320,000 Ukrainians of Canada are a self-conscious community, closely in touch with DP' camps and an organized Ukrainian University outside of the Iron Courtain.

One of the new ventures of Ukrainian-Canadian scholarship is the "SLAVISTICA" — series issued in Winnipeg by the Ukrainian Free Academy of Sciences. Earlier numbers had been published in Augsburg, Germany, but those printed in Canada include Dr. Lenid Biletsky's studies of Doroshenko and Shevchenko, Dr. Dmytro Doroshenko's sketch of the activities of the Shevchenko Society, Dr. Jaroslav Rudnyckyj's account of the Slavic and Baltic universities in exile, Dr. Roman Smal-Stocky's essay on the origin of the word Rus and Dr. J. Byrych's Page from Czech-Ukrainian Intercourse, dealind with the Ukrainian Museum in Prague..." (Watson Kirkconnell: NEW CANADIAN LETTERS, pp. 343-44).

УКРАЇНОЗНАВСТВО В МАНІТОБСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
В ВІННІПЕЗІ

З початків студій української мови в Манітобському Університеті: відомий український бізнесмен у Вінніпезі п. Іван Вахняк записав усіх своїх п'ятьох синів на вечірні лекції української мови в Манітобському Університеті в 1949-50 році.

* * *

Манітобський Університет у Вінніпезі — важливий осередок україністичних студій на американському континенті. В 1949-50 акад. р. українську мову й літературу вивчало 95 осіб, в 1950-51 — 72 особи, в тому 2 особи з США.

За інформаціями треба звертатися на адресу:

**The Registrar of the University
of Manitoba, Canada.**

З М І С Т

Передмова проф. д-ра В. Ю. Кисілевського	5
Вступні завваги	9
1. Наймолодший славістичний центр у Канаді	10
2. Славістика над Пацифіком	14
3. Албертійський Університет в Едмонтоні	16
4. Найстарший славістичний осередок у центральній Канаді	18
5. Славістика в Торонтонському Університеті	23
6. Славістика в Монреалі	26
а) Монреальський Університет	26
б) Мекгільський Університет	29
7. Слов'янські й східно-європейські студії в Оттаві	29
8. Славістика в інших канадійських університетах	31
а) Зах.-Онтарійський Університет	31
б) МекМастерський Університет	31
в) Квінський Університет	31
г) Інші університети	32
9. Славістичні З'їзди, конференції, доповіді й т. п.	32
а) Річний З'їзд славістів Канади в Гамілтоні, Онт.	32
б) Обласні з'їзди славістів у Монреалі в Оттаві	35
в) Славістичні доповіді УВАН	36
г) Канадійські славісти поза Канадою	36
10. Славістичні видання в Канаді	39

CONTENTS

Foreword — by Dr. V. J. Kaye	5
Introduction	9
1. Department of Slavic Studies, University of Manitoba	10
2. Slavonic Studies, University of British Columbia	14
3. Department of Modern Languages, University of Alberta	16
4. Slavic Studies University of Saskatchewan	18
5. Slavic Studies, University of Toronto	23
6. Slavic Studies in Montreal	26
a) Centre d'Etudes Slaves, Université de Montréal	26
b) Slavic Studies, Mc Gill University	29
7. East and South European Institute, Ottawa University	29
8. Other Canadian Universities	31
a) University of Western Ontario	31
b) Mc Master University	31
c) Queen's University	31
9. Slavistic meetings, conferences, lectures etc. in 1950	32
a) Annual Meeting of AATSEEL of Canada	32
b) Meetings in Montreal and Ottawa	35
c) Slavistic Lectures of UVAN	36
d) Canadian Slavists outside of Canada	36
10. Slavistic publications in Canada	39

UVAN PUBLICATIONS — ВИДАННЯ УВАН

- 1—10. Бюлетень УВАН — 1946/47.
11. Літопис УВАН ч. 1. УВАН в перше півріччя її існування—1946. Ст.5.
12. Літопис УВАН ч. 2. Доповідь про діяльність УВАН — 1946. Ст. 13.
13. Віктор Петров: Провідні етапи розвитку сучасного Шевченкознавства. — 1946. Ст. 37.
14. Борис Крупницький: До методологічних проблем української історії. — 1946. Ст. 23.
15. Запитник для збирання матеріалів до українського особового й місцевого назовництва. — 1947. Ст. 2.
16. Українська Бібліотека при Стенфорд Університеті в Пало Алто, Каліфорнія. — 1947. Ст. 12.
17. Дмитро Чижевський: Деякі проблеми дослідження формального боку поезії Шевченка. — 1947. Ст. 17.
18. Ярослав Рудницький: Наголос в поезії Шевченка. — 1947. Ст. 60.
19. Василь Лев.: Лексика ранньої Шевченкової поезії. — 1947. Ст. 10.
20. Сергій Жук: Скульптурні портрети Шевченка. — 1947. Ст. 11.
21. Шевченко та його доба. Вип. I. — 1947. Ст. 135.
22. Автограф Шевченка 1857 року. — 1947. Ст. 6.
23. Л. Биковський: Національна Бібліотека Української Держави. — 1947. Ст. 37.
24. П. Курінний і О. Повстенко: Історичні плани Києва. Ст. 4 й 17 мал (фотодрук). Ціна \$5. неопр., \$6. в оправі.
25. М. Костомаров: Книги Битія Українського Народу. — 1947. Ст. 60. Ціна \$0.50.
- 26—30. Літопис УВАН ч. 3—7.
31. Літопис УВАН ч. 8. В справі єдиного наукового центру. — 1948. Ст. 13.
32. Volodymyr Chudyniv-Bohun: Solution of the Eulers' Problem. Regensburg, 1947. G. 20. Price \$0.50.
33. Г. Закревська: Четвертинні відклади українського Полісся в межах Наддніпрянщини. — 1948. Ціна \$0.75.
34. Яр. Пастернак: До проблеми поширення й хронології лінійно стрічкової кераміки в Європі. — 1948. Ціна \$0.75.
35. Вол. Мацяк: Галицько-Волинська Держава 1290—1340 рр. у нових дослідах (циклостиль). — 1948. Ціна \$0.50.
36. Slavistica I: Завдання слов'янської філології й українська славістика. 1948. Ст. 29. Ціна \$0.50.
37. Slavistica II: В. Чапленко: Українізми в мові М. Гоголя. — 1948. Ціна \$0.50.
38. Slavistica III: Ів. Сидорук: Проблема українсько-білоруської мовної межі. — 1948. Ціна \$0.50.
39. М. Міллер: Палеоліт Надпоріжжя. — 1948. Ціна \$0.50.
40. Дм. Чижевський: Культурно-історичні епохи. — 1948. Ціна \$0.50.
41. Українські Бібліологічні Вісті ч. I. (В друку).
42. М. Міщенко: Фізіологічні основи патогенези. Авгсбург 1948. Ціна \$0.50.
43. Л. Білецький: Шевченко в Яготині. Авгсбург 1949. Ціна \$1.00.

44. **Вол. Дорошенко:** Літературно-науковий Вісник. Авгсбург 1948. Ціна \$0.75.
45. **А. Животко:** Нездійснені пляни видання українських часописів. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
46. **Ю. Сирій:** Із спогадів про українські видавництва. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
47. **Н. Осадча-Яната:** Лікарські рослини, що їх уживає населення Правобережної України в народній медицині. Авгсбург 1949. Ціна \$0.75.
48. **Г. Криницький:** Вінклерівські химери та бурдони й проблема організму як цілого. Авгсбург 1949. Ціна \$0.50.
49. **Дм. Зайців:** Матеріяли до пізнання фавни жуків-скрипунуватих Лемківщини (Лісових Карпат). Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
50. **Дм. Дорошенко:** Розвиток української науки під прапором Шевченка. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
51. **Б. Крупницький:** Мазепа в світлі психологічної методи. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
52. **О. Оглоблин:** Нові матеріяли до історії повстання Петра Іваненка (Петрика). Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
53. **Н. Василенко-Полонська:** Палій та Мазепа. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
54. **Л. Білецький:** Віруючий Шевченко. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
55. **Б. Крупницький:** Гетьман Данило Апостол. Авгсбург 1948. Ціна \$3.00.
56. **Н. Кордиш:** Рибальство Трипільської культури. Авгсбург 1949. Ціна \$0.30.
57. Slavistica IV: **J. B. Rudnycky:** Slavic and Baltic Universities in Exile. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
58. Slavistica V: **Я. Бирич:** Сторінка з чесько-українських взаємин (Український Музей у Празі). Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
59. Slavistica VI: **R. Smal-Stocky:** The Origin of the Word "Rus". Вінніпег, 1949. Ціна \$0.50.
60. **Л. Білецький:** Дмитро Дорошенко. Вінніпег 1949. Ціна \$0.50.
61. Slavistica VII: **В. Чапленко:** Мова "Слова о Полку Ігореві". Вінніпег 1950. Ціна \$0.50.
62. Slavistica VIII: **I. Мірчук:** Das Daemonische bei den Russen und Ukrainern. Augsburg, 1950. Ціна \$0.50.
63. **Л. Білецький:** Омелян Огоновський, Вінніпег, 1950. Ціна \$0.60.
64. Slavistica IX: **Я. Б. Рудницький:** Славістика в Канаді в 1950 р. Вінніпег, 1950. Ціна \$0.50.

Праці від 1—23 і 26—31 вичерпані.

Дальші випуски в підготовці.

Замовлення в Канаді й Америці слати на адресу:

**UVAN, P.O. Box 3597, Station B.,
Winnipeg, Man., Canada.**

Department of Slavic Studies
UNIVERSITY of MANITOBA

offers:

Courses

UK

RU

PO

Course

•

sses

•

•

•

•

•

For Information and prospectus apply to:

**The Registrar,
University of Manitoba,
Winnipeg, Manitoba.**

SLAVISTICA

A series of non-periodical publications relating to Slavic languages, literatures, cultures, ethnography, archeology, the ancient history of the Slavs, etc., with special attention to the problems of Eastern Slavic world.

Editor - in - chief

JAROSLAV B. RUDNYC'KYJ

To date the following issues have been published:

- No. 1. **The tasks of Slavic Philology and Ukrainian Slavistica** (in Ukrainian l.), Augsburg, 1948.
- No. 2. V. Chaplenko: **Ukrainianisms in the language of M. Hohol (N. Gogol)** in Ukrainian l. with a French resume, Augsburg, 1948.
- No. 3. Ivan Sydoruk: **The problem of the Ukrainian White-Ruthenian Lingual Boundary** (in Ukrainian l., with English and German resumes and with 2 maps), Augsburg, 1948.
- No. 4. J. B. Rudnyc'kyj: **Slavic and Baltic Universities in Exile**, (in English l.), Winnipeg, 1949.
- No. 5. J. Byrych: **A Page from Czech-Ukrainian Relations** (Ukrainian Museum in Prague), (in Ukrainian l.), Winnipeg, 1949.
- No. 6. R. Smal-Stocky: **The Origin of the Word "Rus"** (in English l.), Winnipeg, 1949.
- No. 7. V. Chaplenko: **The Language of "Slovo o Polku Ihorevi"** (in Ukrainian l., with an English resume), Winnipeg, 1950.
- No. 8. I. Mirchuk: **Das Daemonische bei den Russen und Ukrainern**. (in German l.), Augsburg 1950.
- No. 9. J. B. Rudnyc'kyj: **Slavistica Canadana A. D. MCML** (in English and Ukrainian l.) Winnipeg 1950.
- No. 10. G. W. Simpson: **The names Rus, Russia, Ukraine and Their Historical Background** (in English l.) Winnipeg 1951.

Price: \$0.50 per copy.

Obtainable at:

U V A N

P. O. Box 3597, Station B., Winnipeg, Manitoba, Canada.